

ສການກາພທາງກາຮືກ່າຍຂອງໄຮງ ເຮັດວຽກ
ສັນກັດກຣມສາມັ້ນກືກ່າ



ນາງສາວ ອັງສນາ ສຸວະຮອດຕົກ

ສູນຢັບເງິນທະບຽນ
ປະຊາດ ຂອບຄ່າມະນີພາຫວະນາ
ວິທະຍານິພນົນນີ້ເປັນສ່ວນໜຶ່ງຂອງກາຮືກ່າຍຕາມຫລັກສູດປະລິຜູ້ມາຄຸງສາສຕ່ຽມທາບໍ່ພື້ນ
ກາດວິຈາරັນກາຮືກ່າຍ

ວິທະຍານິພນົນນີ້ເປັນສ່ວນໜຶ່ງຂອງກາຮືກ່າຍຕາມຫລັກສູດປະລິຜູ້ມາຄຸງສາສຕ່ຽມທາບໍ່ພື້ນ

ກາດວິຈາරັນກາຮືກ່າຍ

ບັນທຶກວິທະຍາລ້າຍ ຈຸ່າລັງກຣົມທາວິທະຍາລ້າຍ

ພ.ສ. 2532

ISBN 974-576-517-7

ລົບສິທຶນຂອງບັນທຶກວິທະຍາລ້າຍ ຈຸ່າລັງກຣົມທາວິທະຍາລ້າຍ

015752

10302104

THE EDUCATIONAL STATUS OF SECONDARY SCHOOLS IN THE
UPPER-NORTHERN REGION UNDER THE JURISDICTION
OF THE DEPARTMENT OF GENERAL EDUCATION

Miss Aoungsna Suwanaadth

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education

Department of Educational Research

Graduate School

Chulalongkorn University

1989

ISBN 974-576-517-7

หัวข้อวิทยานิพนธ์

สถานภาพทางการศึกษาของโรงเรียนเมืองศึกษาในเขตจังหวัดภาคเหนือ

โดย

ตอนบน สังกัดกรมสามัญศึกษา

ภาควิชา

นางสาว อังสนา สุวรรณอัตถ์

อาจารย์ที่ปรึกษา

วิจัยการศึกษา

รองศาสตราจารย์ ดร. วรรณา บุรณชิติ



บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้นับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของ
การศึกษาตามหลักสูตรปริญญามหาบัณฑิต

.....
(ศาสตราจารย์ ดร. ภาร วัชราภิຍ) คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....
(อาจารย์ นิตา ชุติ) ประธานกรรมการ

.....
(รองศาสตราจารย์ ดร. วรรณา บุรณชิติ) อาจารย์ที่ปรึกษา

.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ติเรก ศรีสุข) กรรมการ

.....
(ศาสตราจารย์ ประคง กรรมสูตร) กรรมการ



อังสนา สุวรรณอัตถ์: สถานภาพทางการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตจังหวัดภาคเหนือตอนบนลังกัดกรมสามัญศึกษา (THE EDUCATIONAL STATUS OF SECONDARY SCHOOLS IN THE UPPER-NORTHERN REGION UNDER THE JURISDICTION OF THE DEPARTMENT OF GENERAL EDUCATION) อ. ที่ปรึกษา:
รศ.ดร. วารณา บูรณ์ไชย, 280 หน้า ISBN 974-576-517-7

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสถานภาพทางการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตจังหวัดภาคเหนือตอนบน 3 จังหวัดคือ เชียงใหม่ เชียงราย และลำปาง ประจำปีการศึกษา 2531 จำนวน 90 โรงเรียน เก็บข้อมูลโดยวิธีการสำรวจโรงเรียน วิเคราะห์ข้อมูลโดยการคำนวณดัชนีบ่งชี้สถานภาพทางการศึกษาของแต่ละโรงเรียน และ เปรียบเทียบตัวแปรบางตัวกับเกณฑ์มาตรฐานของกรมสามัญศึกษา เปรียบเทียบกับตัวแปรบางตัวระหว่างโรงเรียน พร้อมทั้งศึกษาตัวแปรทางด้านคุณภาพของครุ วิชาเอก-โทของครุ อุปกรณ์การสอน ชุมชนหรือชุมชนนักเรียน วิชาเลือกทางด้านอาชีพ และการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียนได้แก่การวิเคราะห์ออกเป็น 2 กลุ่ม คือโรงเรียนมัธยมศึกษาที่เปิดสอนระดับชั้นม.1-ม.3 และกลุ่มที่เปิดสอนในระดับชั้นม.1-ม.6 ข้อค้นพบที่สำคัญของการวิจัย คือ

1. โรงเรียนมัธยมศึกษาระดับ ม.1 - ม.3 จำนวน 47 โรงเรียน พบว่า โรงเรียนที่มีค่าดัชนีบ่งชี้
สถานภาพทางการศึกษาสูงกว่า 100 มี 15 โรงเรียน อุบลราชธานี จังหวัดเชียงใหม่ 4 โรงเรียน จังหวัดเชียงราย
2 โรงเรียน และจังหวัดลำปาง 9 โรงเรียน และต่ำกว่า 100 มี 32 โรงเรียน อุบลราชธานี จังหวัดเชียงใหม่ 12
โรงเรียน จังหวัดเชียงราย 14 โรงเรียน และจังหวัดลำปาง 6 โรงเรียน โรงเรียนที่มีนักเรียนเนื้อyleล้วนมาก
จะมีค่าดัชนีบ่งชี้สถานภาพทางการศึกษาสูงกว่าโรงเรียนที่มีจำนวนนักเรียนมาก โรงเรียนเหล่านี้อยู่ในภูมิภาค
ต่ำกว่าเกณฑ์ และยังไม่เป็นสัดส่วน เช่น ห้องแนะแนว อาหาร ห้องพัฒนาศักยภาพ และห้องทดสอบบุตรหลาน มีอยู่
10 โรงเรียนที่ยังไม่มีโรงฝึกงาน โรงเรียนล้วนๆมีขนาดบริเวณโรงเรียนสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐาน ยกเว้น
โรงเรียนแห่งพระ คาดเดลี่มีอัตราส่วนครุต่อ นักเรียนเป็น 1: 15 ครุส่วนใหญ่จัดการศึกษาระดับปริญญาตรี
โรงเรียนล้วนๆยังขาดครุทางด้านวิชาชีพ และโรงเรียนล้วนๆมีวิชาเลือกทางด้านอาชีพเกษตร มีชุมชนหรือ
ชุมชนทางด้านลูกเสือ-เนตรนารีและ เกษตรกรรมคิลป์ และมีกิจกรรมทางด้านกีฬา

2. โรงเรียนมัธยมศึกษาระดับ ม.1-ม.6 จำนวน 43 โรงเรียน พบร่วมกันที่มีค่าดัชนีเบ่งชี้สถานภาพทางการศึกษาสูงกว่า 100 มี 7 โรงเรียน อยู่ในจังหวัดเชียงใหม่ 3 โรงเรียน จังหวัดเชียงราย 1 โรงเรียน และจังหวัดลำปาง 3 โรงเรียน และต่ำกว่า 100 มี 36 โรงเรียนอยู่ในจังหวัดเชียงใหม่ 13 โรงเรียน จังหวัดเชียงราย 15 โรงเรียน และจังหวัดลำปาง 8 โรงเรียน โรงเรียนที่มีจำนวนนักเรียนน้อยจะมีดัชนีเบ่งชี้สถานภาพทางการศึกษาสูงกว่าโรงเรียนที่มีจำนวนนักเรียนมาก โรงเรียนล้วนๆทุกแห่งท่อง เผพะที่เป็นลัสดลวนแต่มีขนาดต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐาน เช่น ห้องแนะแนว โรงฝึกงานและโรงอาหาร โรงเรียนล้วนๆมีขนาดบริเวณ เรียนสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐาน ยกเว้น โรงเรียนบุพราชวิทยาลัย วังไทรทันพายัพ สำรองรายภูร์สังเคราะห์ และลำปางกัลยานี โดยเฉลี่ยมีจำนวนครุต่อนักเรียนเป็น $1 : 15$ ครุต่อจำนวนนักเรียน จัดการศึกษาระดับปริญญาตรีและ โรงเรียนล้วนๆยังขาดครุทางด้านวิชาชีพ และ โรงเรียนล้วนๆมีวิชาเลือกทางด้านอาชีวศึกษาครบทรรรม มีชุมชนหรือชุมชนทางด้านลูกเสือ-เนตรนารี และวิชาสามัญ และมี กิจกรรมทางด้านการแข่งขันกีฬา

ภาควิชา วิจัยการศึกษา
สาขาวิชา สถิติการสอนฯ
ปีการศึกษา ๒๕๓๒

ลายมือชื่อนิติบุคคล นางสาว จิตราวดี(อุดร)
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา ดร. สุวัฒนา



AOUNGSNA SUWANAADTH : THE EDUCATIONAL STATUS OF SECONDARY SCHOOLS IN THE UPPER-NORTHERN REGION UNDER THE JURISDICTION OF THE DEPARTMENT OF GENERAL EDUCATION, THESIS ADVISOR : ASSO. PROF. VANNA PURANAJOTI, Ed.D. 280 PP. ISBN 974-576-517-7

The purpose of this research was to study the educational status of secondary schools in the three provinces of the upper Northern region (Chiangmai, Chiangrai and Lampang) in the academic year 1988. A school survey method was employed to collect data concerning secondary schools status from a total of 90 schools. The obtained data were analyzed by computing the educational status index and comparing some variables with the standard of Ministry of Education, comparing some crucial variables among schools and describing teacher's qualification and their major-minor subjects, students' clubs, elective vocational subject, school activities and school teaching aids. The data were analyzed separately into two groups of schools : the group of M.1-M.3 schools and the group of M.1-M.6 schools :

The major findings were as follow :

1. The group of 47 M.1-M.3 schools showed : there were four schools in Chiangmai, two schools in Chiangrai and nine schools in Lampang which had the educational status index over 100.

There were twelve schools in Chiangmai, fourteen schools in Chiangrai and nine schools in Lampang which had the educational status index below 100.

Most schools which had less students had the educational status index higher than schools which had more students. Most schools had no specific room such as counselling room, cafeteria, gymnasium and audio visual room. There were 10 schools that had no workshop. Most schools had more area than the standards except Hawpra School. There was an average of one teacher to 15 students. Most teachers hold a Bachelor's Degree. Most schools were short of vocational teacher. There were boy scouts - girl scouts and agricultural arts clubs, elective vocational subject about agricultural, and sports activities.

2. The group of 43 M.1-M.6 schools showed : there were three schools in Chiangmai, one school in Chiangrai and three schools in Lampang which had the educational status index over 100.

There were thirteen schools in Chiangmai, fifteen schools in Chiangrai and eight schools in Lampang which had the educational status index below 100.

Most schools which had less students had the educational status index higher than schools which had more students. Most schools had specific rooms but its were less than the standard such as counselling room, workshop and cafeteria. Most schools had more area than the standards except Yupiterutvityayali School, Watanotaipayub School, Dumrongratsongkhraw School and Lampangkanyanee School. There was an average one of teacher to 15 students. Most teachers hold a Bachelor's Degree. Most schools were short of vocational teacher. There were boy scouts - girl scouts and academic subjects, elective vocation subject about agricultural arts, and sports activities.

ภาควิชา วิจัยการศึกษา
สาขาวิชา ศิริกิจการศึกษา
ปีการศึกษา 2532

ดำเนินการชื่อผู้ติดตาม Dr. พญ. ที่ปรึกษา
ดำเนินการอาจารย์ที่ปรึกษา Prof. Dr. H.D.

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยนี้สำเร็จลุล่วง ได้ด้วยพระคุณของบูรพาจารย์ทุกท่านที่กรุณาประลิขิตระสานวิชาความรู้ให้แก่ผู้วิจัย ด้วยเหตุผลอย่างยิ่ง รองศาสตราจารย์ ดร.วารณา บูรณ์โชคดี อ้าวารย์ที่ปรึกษา วิทยานิพนธ์ ที่กรุณาให้ความรู้ คำแนะนำปรึกษา และตรวจแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ด้วยความเอาใจใส่อย่างดียิ่งตลอดมา ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบคุณครูใหญ่ อ้าวารย์ใหญ่ ผู้อำนวยการ และอ้าวารย์ทุกท่าน ตลอดจนเจ้าหน้าที่ ที่ให้ความร่วมมือในการกรอกแบบสอบถามสำรวจเป็นอย่างดี และขอขอบคุณชั้นราชการในหน่วยงาน ของกรมสามัญศึกษาที่ให้ความช่วยเหลือมาโดยตลอด

ขอขอบคุณคุณโชคดี คุณประยงค์พร摊 สุวรรณอัตถ์ พี่ ๆ น้อง และเพื่อน ๆ ทุกคน ที่ให้กำลังใจ และให้ความช่วยเหลือมาโดยตลอด และขอขอบคุณบัณฑิตวิทยาลัยที่กรุณาให้ทุนอุดหนุน การวิจัยในครั้งนี้

ท้ายสุดนี้ ผู้วิจัยกราบขอบพระคุณคุณพ่อ คุณแม่ ที่ช่วยส่งเสริม สนับสนุน และให้กำลังใจ แก่ผู้วิจัยมาตั้งแต่ต้น

อังสนา สุวรรณอัตถ์



ตอนที่ ๓ ผลการวิเคราะห์ข้อมูล จากการศึกษาตัวแปรทางด้าน ^{คุณภาพของครู วิชาเอก-โทของครู อุปกรณ์การสอน ชุมชนหรือชุมชนต่าง ๆ วิชาเลือกทางด้านอาชีพ และ กิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียน}	111
๕ สรุปผลการวิจัย ภาระรายผลและข้อเสนอแนะ	182
ข้อค้นพบ	183
ภาระรายผล	197
ข้อเสนอแนะ	205
บรรณานุกรม	209
ภาคผนวก ก.	216
ภาคผนวก ข.	219
ภาคผนวก ค.	237
ภาคผนวก ง.	239
ภาคผนวก จ.	243
ภาคผนวก ฉ.	253
ภาคผนวก ช.	255
ภาคผนวก ช.	270
ภาคผนวก ฌ.	274
ประวัติ	280

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	แสดงรายชื่อของโรงเรียนมัธยมศึกษา จำนวนครู และจำนวนนักเรียน กลุ่มที่ 1 (ม.1 - ม.3) และกลุ่มที่ 2 (ม.1 - ม. 6)	46
2	ค่ามัชณิเลขคณิต (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของดัชนี เชิงเดียวของโรงเรียนมัธยมศึกษากลุ่มที่ 1(ม.1 - ม. 3)	59
3	เมตริกลัมประสิทธิ์สหลัมพันธ์ระหว่างดัชนีเชิงเดียว 34 ตัว (34 x 34 Correlation matrix) ของโรงเรียนมัธยมศึกษากลุ่มที่ 1 (ม.1-ม.3)	60
4	แสดงค่าหน้าหนักของดัชนีเชิงเดียวของโรงเรียนมัธยมศึกษา กลุ่มที่ 1 (ม.1 - ม.3)	62
5	แสดงค่าดัชนีบ่งชี้สถานภาพทางการศึกษา (I') ลำดับที่ของแต่ละ โรงเรียน จำนวนนักเรียนจำแนกตามจังหวัดของโรงเรียนมัธยมศึกษา กลุ่มที่ 1 (ม.1 - ม.3)	63
6	ค่ามัชณิเลขคณิต (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของดัชนี เชิงเดียวของโรงเรียนมัธยมศึกษากลุ่มที่ 2 (ม.1 - ม.6)	68
7	เมตริกลัมประสิทธิ์สหลัมพันธ์ระหว่างดัชนีเชิงเดียว 34 ตัว (34 x 34 Correlation matrix) ของโรงเรียนมัธยมศึกษา กลุ่มที่ 2 (ม.1-ม.6)	69
8	แสดงค่าหน้าหนักของดัชนีเชิงเดียวของโรงเรียนมัธยมศึกษา กลุ่มที่ 2 (ม.1 - ม.6)	71
9	แสดงค่าดัชนีบ่งชี้สถานภาพทางการศึกษา (I') ลำดับที่ของแต่ละ โรงเรียน จำนวนนักเรียนจำแนกตามจังหวัดของโรงเรียนมัธยมศึกษา กลุ่มที่ 2 (ม.1 - ม.6)	73
10	แสดงจำนวนนักเรียนต่อครู 1 คน หนังสือในห้องสมุดต่อนักเรียน 1 คน พื้นที่ผิวงานทั้งหมด พื้นที่โรงอาหารทั้งหมด จำนวนห้องเรียน จำนวนล้วน ของนักเรียน พื้นที่ห้องแนะแนว พื้นที่ห้องพยาบาล ขนาดของบริเวณโรงเรียน มัธยฐาน (Median) พิสัย (Range)	77

สารบัญตาราง (ต่อ)

11	แสดงขนาดบริเวณโรงเรียน พื้นที่ห้องพักศึกษา พื้นที่ห้องสมุด พื้นที่ห้อง เลสต์หัสนอุปกรณ์ พื้นที่ห้องปฏิบัติการวิทยาศาสตร์ พื้นที่ห้องอำนวยการ ธุรการและบริหาร จำนวนที่ดื่มน้ำสะอาด จำนวนครั้งของการประชุม ครูและนักเรียน จำนวนครั้งของการวัดผลนักเรียน จำนวนนักการ การงาน จำนวนรถของโรงเรียน จำนวนล้วมครู รายได้ของโรงเรียน และการออกกลางคืนของนักเรียน	90
12	แสดงการกระจายร้อยละของคุณภาพของครู จำแนกตามกลุ่มของโรงเรียน มัธยมศึกษา	112
13	แสดงจำนวนร้อยละของครูจำแนกตามวิชาเอก-โท ตามสาขาวิชาต่าง ๆ ของโรงเรียนมัธยมศึกษา กลุ่มที่ 1 (ม.1 - ม.3)	114
14	แสดงจำนวนและร้อยละของครู จำแนกตามวิชาเอก-โท ตามสาขาวิชา ต่าง ๆ ของโรงเรียนมัธยมศึกษา กลุ่มที่ 2 (ม.1 - ม.6)	117
15	แสดงร้อยละของโรงเรียนที่มีจำนวนอุปกรณ์การสอน จำนวนอุปกรณ์ การสอนของโรงเรียนที่มีโดยเฉลี่ย และแสดงโรงเรียนที่ไม่มีอุปกรณ์ การสอน (โรงเรียนที่มีอุปกรณ์การสอน) ของโรงเรียนมัธยมศึกษา กลุ่มที่ 1 (ม.1 - ม.3)	122
16	แสดงร้อยละของโรงเรียนที่มีจำนวนอุปกรณ์การสอน จำนวนอุปกรณ์ การสอนของโรงเรียนที่มีโดยเฉลี่ย และแสดงโรงเรียนที่ไม่มีอุปกรณ์ การสอน (โรงเรียนที่มีอุปกรณ์การสอน) ของโรงเรียนมัธยมศึกษา กลุ่มที่ 2 (ม.1 - ม.6)	146
17	แสดงรายชื่อชุมชนหรือชุมชน จำนวนโรงเรียนที่เปิดและจำนวนนักเรียนที่ สมัครเป็นสมาชิกสูงสุด ต่ำสุด และโดยเฉลี่ย ในปีการศึกษา 2531 ของ โรงเรียนมัธยมศึกษา กลุ่มที่ 1 (ม.1 - ม.3)	166
18	แสดงรายชื่อชุมชนหรือชุมชน จำนวนโรงเรียนที่เปิดสอน และจำนวน นักเรียนที่สมัครเป็นสมาชิกสูงสุด ต่ำสุด และโดยเฉลี่ย ในปีการศึกษา 2531 ของโรงเรียนมัธยมศึกษา กลุ่มที่ 2 (ม.1 - ม.6)	169

สารย้ำตาราง (ต่อ)

19	แสดงรายชื่อวิชาเลือกทางด้านอาชีพ จำนวนโรงเรียนที่เปิดสอน จำนวนนักเรียนที่ลงทะเบียนเรียนสูงสุด ต่ำสุด และโดยเฉลี่ยในปีการศึกษา ²⁵³¹ ของโรงเรียนมัธยมศึกษา กลุ่มที่ 1 (ม.1 - ม.3)	172
20	แสดงรายชื่อวิชาเลือกทางด้านอาชีพ จำนวนโรงเรียนที่เปิดสอน จำนวนนักเรียนที่ลงทะเบียนเรียนสูงสุด ต่ำสุด และโดยเฉลี่ยในปีการศึกษา ²⁵³¹ ของโรงเรียนมัธยมศึกษา กลุ่มที่ 2 (ม.1 - ม.3)	175
21	แสดงรายชื่อประ เกษตกรรม จำนวนโรงเรียนที่จัดกิจกรรม จำนวนกิจกรรมแต่ละกิจกรรมที่จัด สูงสุด ต่ำสุด และโดยเฉลี่ยในปีการศึกษา ²⁵³¹ ของโรงเรียนมัธยมศึกษา กลุ่มที่ 1 (ม.1 - ม.3)	178
22	แสดงรายชื่อประ เกษตกรรม จำนวนโรงเรียนที่จัดกิจกรรม จำนวนกิจกรรมแต่ละกิจกรรมที่จัด สูงสุด ต่ำสุด และโดยเฉลี่ยในปีการศึกษา ²⁵³¹ ของโรงเรียนมัธยมศึกษา กลุ่มที่ 2 (ม.1 - ม.6)	180
23	จำนวนนักเรียนของโรงเรียนมัธยมศึกษา กลุ่มที่ 1 (ม.1 - ม.3) และกลุ่มที่ 2 (ม.1 - ม.6)	220
24	ข้อมูลที่นำมาคำนวณค่าดัชนีบ่งชี้สถานภาพทางการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา กลุ่มที่ 1 (ม.1 - ม.3) กลุ่มที่ 2 (ม.1 - ม.6)	223
25	เมตริกล้มประลิทธิ์สหลัมพันธ์ระหว่างดัชนีเชิงเดียว 19 ตัว (25×25 Correlation matrix) ของโรงเรียนมัธยมศึกษา กลุ่มที่ 1 (ม.1 - ม.3) เพื่อหาหนักของดัชนีเชิงเดียวแต่ละตัว	241
26	เมตริกล้มประลิทธิ์สหลัมพันธ์ระหว่างดัชนีเชิงเดียว 16 ตัว (27×27 Correlation matrix) ของโรงเรียนมัธยมศึกษา กลุ่มที่ 2 (ม.1 - ม.6) เพื่อหาหนักของดัชนีเชิงเดียวแต่ละตัว	242
27	แสดงค่าสถิติต่าง ๆ ที่ใช้ในการคำนวณหาดัชนีประกอบแต่งถ่วงน้ำหนัก (W.C.I.) ของโรงเรียนมัธยมศึกษา กลุ่มที่ 1 (ม.1 - ม.3) และ กลุ่มที่ 2 (ม.1 - ม.6)	243